

Č.: KaVO-21/2025

VOJENSKÝ OMBUDSMAN

Správa **o činnosti vojenského ombudsmana** **za rok 2024**

Ministrovi obrany Slovenskej
republiky
predkladá:

JUDr. Ing. Roman RYBÁK
Vojenský ombudsman

Bratislava marec 2025

Podľa § 4b ods. 6 zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých predpisov vojenský ombudsman predkladá ministrovi každoročne do 31. marca správu o činnosti za predchádzajúci rok, v ktorej uvedie svoje poznatky o dodržiavaní základných práv a slobôd profesionálnych vojakov subjektmi podľa § 4a ods. 2 a návrhy a odporúčania na nápravu zistených nedostatkov.

V súlade s citovaným ustanovením predkladám ministrovi obrany Slovenskej republiky Správu o činnosti vojenského ombudsmana za rok 2023, v ktorej uvádzam poznatky o dodržiavaní základných práv a slobôd profesionálnych vojakov, návrhy a odporúčania na nápravu zistených nedostatkov.

Obsah

Úvod.....	4
Personál.....	4
Dislokácia a kancelárske priestory	4
Činnosť vojenského ombudsmana.....	5
Podnety	7
Obsahové zameranie (predmet) podnetov.	9
a) Opodstatnený podnet	9
b) Odložené podnety.....	10
Iné podania a žiadosti	13
Záver	15

Úvod

Prijatím zákona č. 420/2022 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ***vznikol s účinnosťou od 1.1.2023 inštitút vojenského ombudsmana***. Vojenský ombudsman vykonáva svoju funkciu v štátnozamestnaneckom pomere podľa zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vojenský ombudsman je za výkon svojej funkcie a plnenie svojich zákonom ustanovených úloh zodpovedný ministrovi obrany Slovenskej republiky (ďalej len „minister“). Pre podporu činnosti vojenského ombudsmana bola v rámci štruktúr ministerstva obrany vytvorená organizačná zložka Kancelária vojenského ombudsmana (KaVO).

Personál

Kancelária vojenského ombudsmana má od svojho vzniku stanovenú štruktúru v tabuľkách počtov ministerstva obrany SR, kde je jeden štátny zamestnanec (vojenský ombudsman a zároveň riaditeľ kancelárie), jeden profesionálny vojak s plánovanou hodnosťou major (vedúci starší dôstojník špecialista) a dvaja zamestnanci pri výkone prác vo verejnom záujme, pričom jedno miesto je v 8. platovej triede (vedúci referent) a jedno miesto je v 4. platovej triede (samostatný referent). Čo sa týka reálneho obsadenia vyššie uvedených tabuľkových miest v roku 2024, miesto vojenského ombudsmana a miesto vedúceho referenta bolo obsadené počas celého roka. Od 1. apríla 2024 bola obsadená aj pozícia vedúceho staršieho dôstojníka špecialistu. Miesto samostatného referenta nebolo počas roka 2024 obsadené.

Dislokácia a kancelárske priestory

Kancelária vojenského ombudsmana je dislokovaná v budove ministerstva obrany SR na Špitálskej ulici 22, kde máme k dispozícii 4 kompletne zariadené kancelárie.

Činnosť vojenského ombudsmana

Cieľom predkladaného materiálu je poskytnúť:

- štatisticky prehľad počtu prešetrovaných podnetov za uplynulý kalendárny rok opatrený stručnou všeobecnou charakteristikou ich povahy a spôsobu ukončenia prešetrovania podozrení z porušenia základných práv a slobôd profesionálnych vojakov,
- súhrnnú analýzu prešetrovaných podnetov obsahujúcu všeobecné závery o prešetrovaním zistených prípadoch porušenia základných práv a slobôd profesionálnych vojakov a návrhy na odstránenie príčin ich vzniku,
- opis najzávažnejších prípadov porušenia základných práv a slobôd profesionálnych vojakov obsahujúci najmä informácie o povahe prešetrovaného podozrenia z porušenia základných práv a slobôd profesionálnych vojakov, priebehu prešetrovania a spôsobe jeho ukončenia spolu s odôvodnením opatrení, ktoré vojenský ombudsman v danej veci prijal alebo odporučil prijať ministrovi obrany za účelom nápravy zisteného protiprávneho stavu alebo iných nedostatkov a odstránenie ich príčin.

Postup vojenského ombudsmana pri vybavovaní podnetov je upravený v ustanoveniach § 4d zákona.

Pôsobnosť vojenského ombudsmana sa vzťahuje na

- a) Hlavný služobný úrad,
- b) Služobný úrad, okrem služobného úradu ktorým je Vojenské spravodajstvo,
- c) Veliteľa v pôsobnosti služobného úradu podľa písmena b),
- d) Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia vo veciach týkajúcich sa konania o dávkach úrazového zabezpečenia a poskytovania služieb sociálneho zabezpečenia počas trvania štátnej služby profesionálneho vojaka,
- e) Vojenskú políciu pri plnení úloh podľa osobitného predpisu.

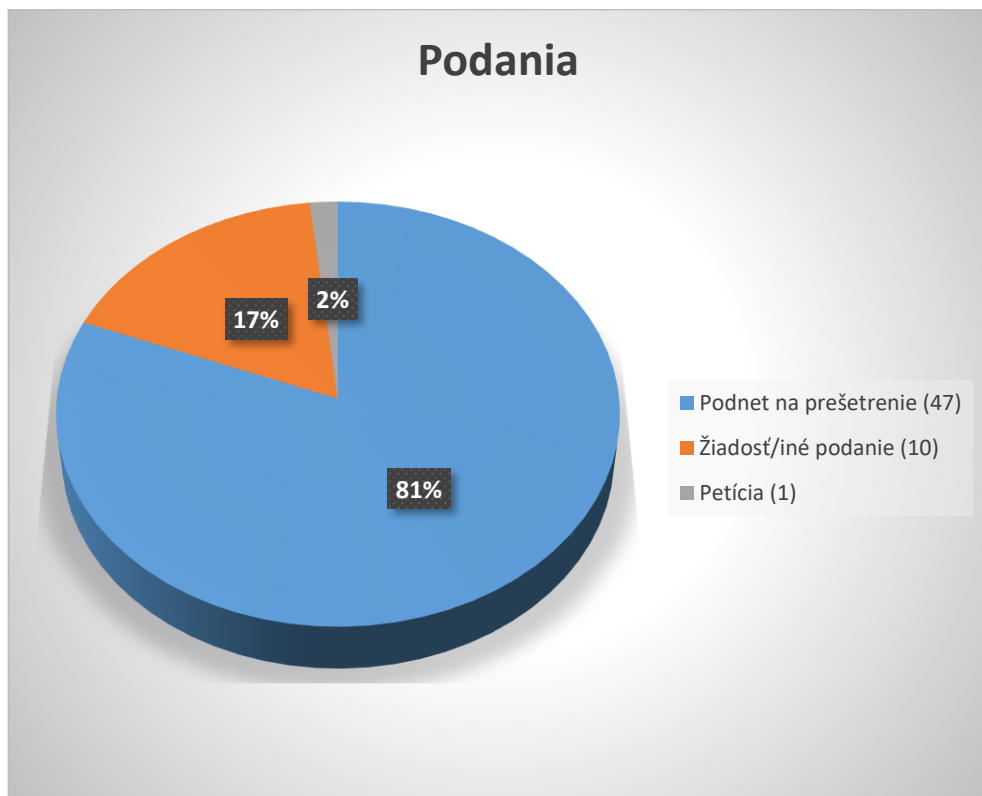
Ak pri prešetrovaní podozrení z porušenia základných práv a slobôd vojenský ombudsman dospeje k záveru že pri konaní, rozhodovaní alebo nečinnosti niektorého zo služobných úradov boli porušené základné práva a slobody podávateľa podnetu, vojenský ombudsman

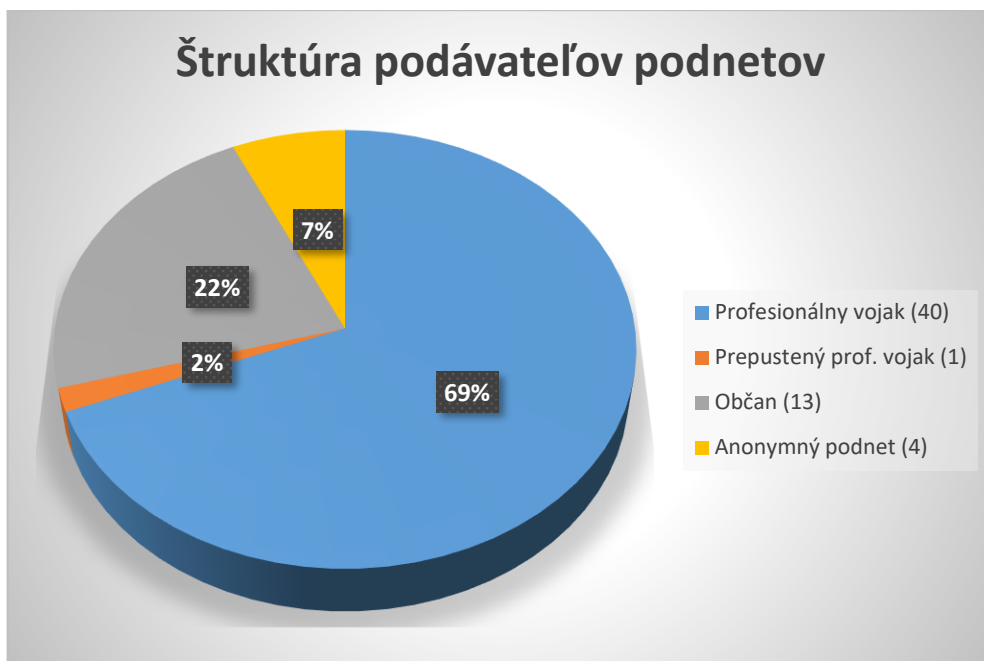
- a) Postúpi vec na vybavenie príslušnému prokurátorovi (protest prokurátora), alebo urobí iné vhodné opatrenie na nápravu zisteného protiprávneho stavu (mimoriadne opravné prostriedky podľa správneho poriadku),
- b) Podá ministromu návrh na prijatie iných primeraných opatrení na odstránenie zisteného protiprávneho stavu.

Ak pri prešetrovaní podozrení z porušenia základných práv a slobôd podávateľa podnetu vyšlo najavo, že základné práva a slobody podávateľa podnetu neboli porušené, vojenský ombudsman takýto podnet odloží.

Od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 bolo kancelárii vojenského ombudsmana doručených celkovo 58 podnetov. Jednalo sa o:

- 47 podnetov na prešetrenie,
- 10 iných podaní - žiadostí,
- 1 petícia.

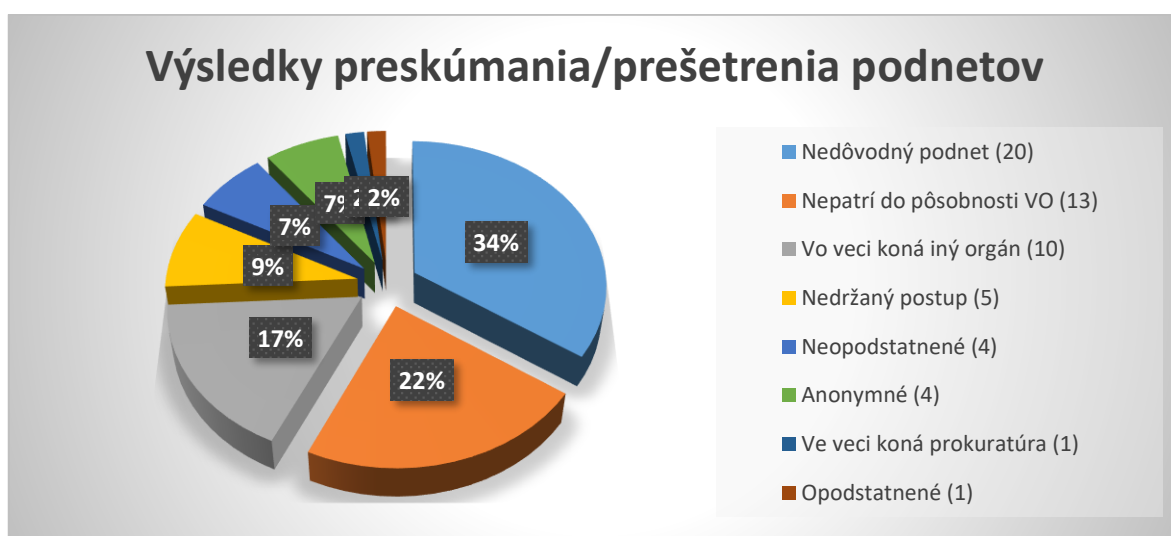
Podnety

Z celkového počtu 58 podnetov, boli jednotlivé podnety vyhodnotené nasledovne:

- **v 1 prípade** bolo zistené, že pri konaní služobného úradu boli porušené základné práva a slobody podávateľa podnetu v rozpore s právnym poriadkom alebo princípmi demokratického a právneho štátu,
- **v 20 prípadoch** bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. a) z dôvodu, že po preskúmaní podnetu dospel vojenský ombudsman k záveru, že podozrenia z porušenia základných práv a slobôd podávateľa podnetu nie sú dôvodné.
- **v 13 prípadoch** bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. b) z dôvodu, že po preskúmaní podnetu bolo zistené, že vec ktorej sa podnet týkal nepatrí do pôsobnosti vojenského ombudsmana,
- **v 5 prípadoch** bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. d) z dôvodu, že po preskúmaní podnetu bolo zistené, že podávateľ nedodrжал postup uvedený v § 133 ods. 1 písm. h) zákona a nevyužil inštitút podania sťažnosti, pričom podávateľ podnetu bol poučený o tom, akým spôsobom by mal ďalej postupovať,
- **v 1 prípade** bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. e) z dôvodu, že po preskúmaní podnetu bolo zistené, že vo veci už koná príslušná prokuratúra.
- **v 10 prípadoch** bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. f) z dôvodu, že po preskúmaní podnetu bolo zistené, že vo veci už koná iný orgán, v tomto prípade sa

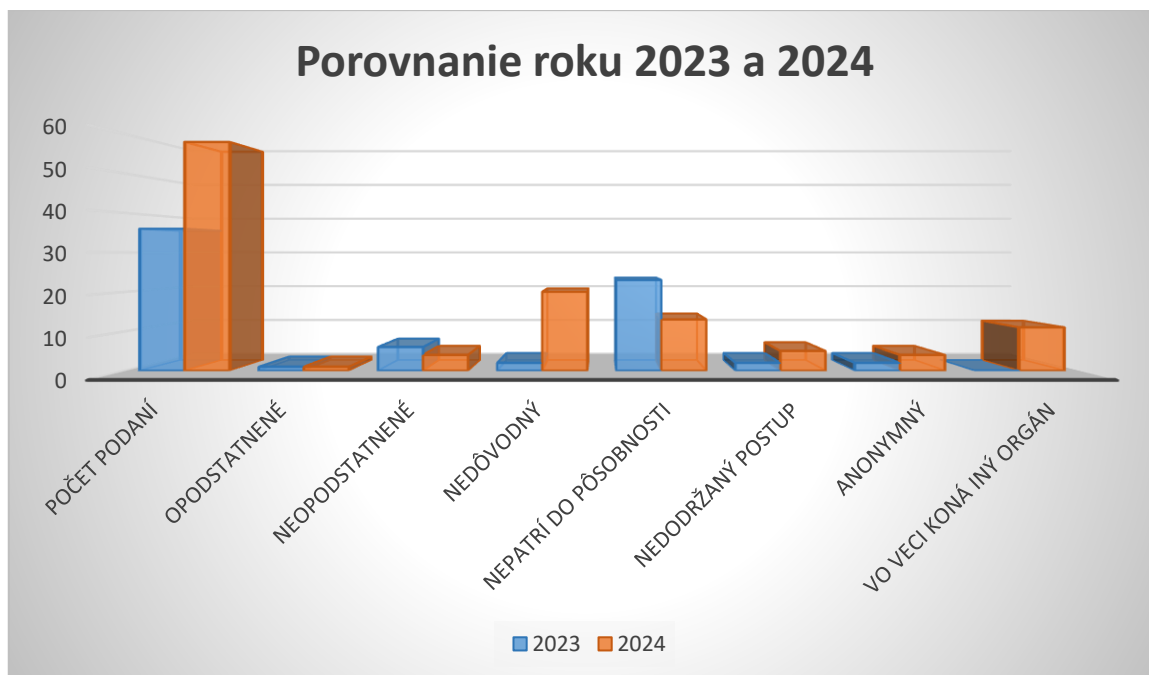
jednalo prevažne o podnety, ktoré pisateľ zaslal paralelne na sekciu kontroly MO SR a zároveň na Kanceláriu vojenského ombudsmana, pričom sekcia kontroly už začala v týchto prípadoch šetrenie sťažnosti,

- **v 4 prípadoch** bol podnet odložený podľa §4d ods. 3 písm. g) z dôvodu, že pri prešetrovaní podozrení z porušenia základných práv a slobôd podávateľa podnetu vyšlo najavo, že základné práva a slobody podávateľa podnetu neboli porušené,
- **v 4 prípadoch** bol podnet odložený podľa §4d ods. 3 písm. j) z dôvodu, že sa jednalo o anonymné podanie a podnet nebol dostatočne jasný a zrozumiteľný aby sa na základe neho mohlo začať prešetrovanie konkrétnych porušení práv profesionálnych vojakov.

Počet podnetov v roku 2024 sa aj s prihliadnutím na fakt, že v roku 2023 kancelária začala fungovať až od mesiaca máj, zvýšil oproti roku 2023. Toto zvýšenie počtu podnetov mohlo byť spôsobené aj preventívnymi návštevami niektorých útvarov v roku 2023, ako aj mediálnymi výstupmi vojenského ombudsmana v rezortných, ale aj v celoslovenských médiách.

Čo sa týka jednotlivých podaní, v roku 2024 sa zvýšil podiel nedôvodných podaní ako aj podnetov, vo veci ktorých už koná iný orgán. Opodstatnené podnety zostali na rovnakej úrovni.

Obsahové zameranie (predmet) podnetov.

a) Opodstatnený podnet

Ix podnet, v ktorom profesionálna vojačka namietala neoprávnený zásah služobného úradu do jej súkromia. Jednalo sa o situáciu, keď veliteľ požadoval od rodiča profesionálnej vojačky čestné prehlásenie o jej trvalom pobyte. Služobný úrad úradne disponuje s údajom o pobyte blízkej osoby zo zákona¹ v informačnej databáze² vojenského útvaru. Čestné prehlásenie pre spomenutý účel (získania údaje) bolo vyžadované mimo zákonného rámca z pohľadu posudzovania trvalého pobytu matky profesionálnej vojačky.

Vojenský útvar ďalej žiadal od profesionálnej vojačky informáciu o tom, že na adrese trvalého pobytu sa má nachádzať spolu so synom bez pobytu iných osôb žijúcich v domácnosti, čím sa mal potvrdiť údaj o statuse „osamelého profesionálneho vojaka“ v zmysle zákona č. 281/2015 Z. z. Pre spomenutý účel predložila profesionálna vojačka „Potvrdenie“ od Mestského úradu, ktorého obsahom bolo, že profesionálna vojačka spolu so synom sú prihlásení k plateniu poplatku za komunálne odpady na uvedenej adrese, kde sa zdržiavajú a taktiež informácia, že na uvedenej adrese okrem menovaných nie sú

¹ § 16 ods. 9 bod 8 zákona č. 281/2015 Z. z. (adresa trvalého a prechodného pobytu blízkych osôb; za blízku osobu sa považuje príbuzný v priamom rade (§116 Občianskeho zákonníka)).

² Informačný systém, modul HR – ľudské zdroje.

spoplatnené iné osoby. Potvrdenie pre spomenutý účel bolo vyžadované nad rámec zákona z pohľadu posudzovania statusu „osamelý profesionálny vojak“ a domácnosti³.

b) Odložené podnety

- **20 x** podnety, pri ktorých bolo po preskúmaní zistené, že podozrenia z porušenia základných práv a slobôd profesionálnych vojakov nie sú dôvodné. Podávatelia podnetov boli profesionálni vojaci. Jednalo sa prevažne o rôzne formy žiadostí o výklad zákona, resp. o žiadosti o zaslanie právneho stanoviska. V týchto podaniach sa nejednalo o porušenie práv a slobôd profesionálnych vojakov. Podanie sa týkali oblasti služobného hodnotenia, zápočtu doby štátnej služby, podnikanie profesionálneho vojaka, doba odpočinku po službe, finančné náležitosti pri vyslaní na plnenie úloh mimo územia SR a s tým súvisiaca povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť predprimárne vzdelávanie detí prof. vojakov., preplatenie dovolenky pri neplatnom skončení služobného pomeru a následnom vrátení do výkonu služby a pod. Vojenský ombudsman **v rámci preskúmania podnetov zistil, že tieto nie sú dôvodné, teda že nepoukazujú na porušovanie základných ľudských práv a slobôd**, preto boli tieto podania v súlade s § 4d ods. 3 písm. a) odložené. Pisatelia boli vyrozumení a v rámci možností im bola poskytnutá rada ako postupovať ďalej.
- **13 x** podnet občanov SR. Jednalo sa o podnety ohľadom rodičovského dôchodku, pracovnoprávne pomery zamestnancov, podnet ohľadom zajatého slovenského občana bojujúceho na strane Ruska, dvojakého občianstva a brannej povinnosti v inom štáte a pod. Vojenský ombudsman **má pôsobnosť riešiť len podania profesionálnych vojakov**, preto boli tieto podania v súlade s § 4d ods. 3 písm. b) odložené a pisatelia informovaní o správnom postupe.
- **5 x** podnety profesionálnych vojakov. Predmetom podnetov bol výber na funkciu do zahraničných štruktúr, 2 podania sa týkali neudelenia finančnej odmeny, jeden neprešetrenia služobného úrazu, a jeden neriešenia jeho žiadosti o premiestnenie. Pri všetkých uvádzaných podnetoch sa jednalo o možné porušenie práv profesionálneho vojaka vyplývajúcich zo zákona o štátnej službe profesionálnych vojakov. V týchto

³ §115 Občianskeho zákonníka (pozn. v domácnosti nemusí ísť o spolužitie osôb na základe príbuzenského vzťahu, rozhodujúce je posudzovanie trvalého spolužitia a spoločnej úhrady nákladov pre potreby domácnosti).

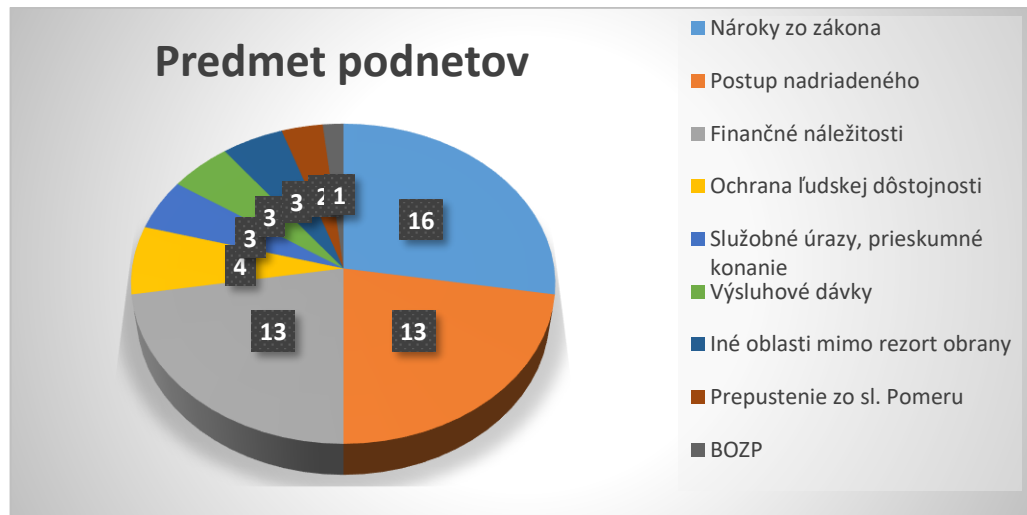
prípadoch má profesionálny vojak možnosť obrátiť sa na svojho nadriadeného formou denného hlásenia, prípadne podať sťažnosť. Podávatelia podnetov **nevyužili inštitút podania sťažnosti** podľa § 133 ods. 1 písm. h) zákona a preto boli ich podnety odložené v súlade s § 4d ods. 3 písm. d) zákona. Podľa princípu subsidiarity vojenský ombudsman prešetruje podnety profesionálnych vojakov na porušenie ich práv až keď využijú inštitút podania sťažnosti a neboli v tomto konaní úspešní.

- **1x** podnet profesionálneho vojaka, ktorý sa domáha ochrany oznamovateľa protispoločenskej činnosti. Po preskúmaní a komunikácii s Krajskou prokuratúrou v Banskej Bystrici bolo zistené, že uvedenú vec už rieši Okresná prokuratúra vo Zvolene, preto boli tento podnet odložený v súlade s § 4d ods. 3 písm. e) zákona.
- **10 x** podnety, v ktorých profesionálni vojaci namietajú porušenie zásady rovnakého zaobchádzania pri udeľovaní štvrtročných finančných odmien (7 prípadov), jeden prípad podania petície za dodržiavanie zákonného nepretržitého odpočinku v týždni, jeden prípad podnetu na predĺženie podpornej doby pri služobnom úraze a jeden prípad domáhania sa zrušenie disciplinárnych opatrení a zrušenie personálneho rozkazu o prepustení zo štátnej služby PrV. V prípadoch neudelenia štvrtročných odmien, petície a prípadu podpornej doby pri služobnom úraze bolo preskúmaním zistené, že v týchto prípadoch už koná sekcia kontroly. V prípade disciplinárnych opatrení bolo zistené že pisateľ podal žalobu na súdoch SR a konania pokračujú. Z vyššie uvedených dôvodov bolo potrebné podnety odložiť podľa §4d ods. 3 písm. f), pretože vo veci, ktorej sa podnet týka, už koná alebo rozhoduje iný príslušný orgán verejnej správy.
- **1 x** podnet, ktorý sa týkal problematiky skrátenia pôsobenia na vyslaní na plnenie úloh mimo územia SR. Po h **nebolo po prešetrení podania nebolo zistené porušenie zákona** zo Náčelníka generálneho štábu OS SR. Personálny rozkaz bol vydaný v súlade so zákonom. Profesionálny vojak nemá právo na to, aby nebol premiestnený. Vyslanie profesionálneho vojaka na plnenie úloh mimo územia SR môže služobný úrad skrátiť ak je to v záujme služobného úradu. Podanie bolo odložené podľa § 4d ods. 3 písm. g) zákona.
- **1 x** podnet, v ktorom profesionálny vojak žiada o prešetrenie podozrenia z porušovanie základných práv a slobôd v súvislosti s dočasným pozbavením výkonu štátnej služby. Menovaný je trestne stíhaný za prečin podplácania. Vyšetrovanie sa

naťahuje už viac ako 2 roky a pre menovaného je to neúnosné. Po prešetrení bolo zistené, že Personálny úrad musel obligatórne rozhodnúť o dočasnom pozbavení výkonu štátnej služby menovaného a **zákon v tomto prípade porušený nebol**. Dočasné pozbavenie výkonu štátnej služby bolo u pisateľa realizované v súlade so zákonom a podanie bolo nutné odložiť ako neopodstatnené podľa § 4d ods. 3 písm. g zákona.

- **1 x** podanie, v ktorom pisateľka namieta porušovanie pravidiel BOZP (dvíhanie bremien ženou; ochrana súkromia (spoločné šatne žien a mužov). Po prešetrení možno konštatovať, že Nariadenie vlády č. 281/2006 o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami, ustanovuje „smerné hmotnostné hodnoty“, podľa ktorých je možné dvíhať bremená u žien s maximálnou hmotnosťou 15 kg. Zákon č. 281/2015 Z. z. vo svojom ustanovení § 120 ods. 6 odkazuje na dodržiavanie pravidiel BOZP, avšak zvyrazňuje špeciálnu povahu úloh OS SR, pričom pravidlá BOZP sa na PrV vzťahujú „len ak to technické možnosti zbraní, zbraňových systémov, výzbroje a vojenskej techniky umožňujú; ak to technické možnosti neumožňujú, veliteľ zabezpečí najvyššiu možnú úroveň bezpečnosti a ochrany zdravia“. Zákonodarca priamo poukazuje že niektoré pravidlá BOZP nie je možné pri plnení úloh OS SR dodržať (pozn. hmotnosť delostreleckej munície nemožno podliehať hmotnostným limitom stanoveným pre ich manipuláciu s fyzickou obsluhou, nakoľko hmotnosť spomenutej munície je priamo úmerná jej konštrukčným a technickým vlastnostiam). Vzhľadom na vyššie uvedené v tomto prípade **nebolo zistené porušenie zákona** a preto bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. g) zákona.
- **1 x** podnet profesionálneho vojaka, ktorý sa dožadoval zvýhodneného započítania skutočnej doby výkonu funkcií (nepripravený dvojité zápočet - výkonný výsadkár). Po prešetrení prípadu bolo zistené, že menovaný nespĺňal všetky kritéria ktoré vyžaduje zákon na to, aby mu bol priznaný dvojité zápočet. Po prešetrení prípadu nebol zistené porušenie zákona a preto bol podnet odložený podľa § 4d ods. 3 písm. g) zákona.
- **4x** anonymné podnety, ktoré poukazovali na problematiku správania profesionálneho vojaka k svojej nadriadenej a takisto k podriadeným zamestnancom, v ďalšom prípade na nevhodný slovník veliteľa roty, ktorý mohol vyznievať rasovo diskriminačne a posledný podnet bol orientovaný na personálnu politiku veliteľa.

Jednalo sa o posádky Rožňava a Nováky. Všetky štyri podnety boli odložené podľa § 4d ods. 3 písm. j) zákona. Obsah anonymných podnetov bol však zaslaný na vedomie jednotlivým veliteľom, ktorých sa podnety mali týkať a v jednom prípade aj riaditeľovi Vojenskej polície pre podozrenie zo spáchania trestného činu.

Iné podania a žiadosti

Okrem vyššie uvádzaných prípadov boli vojenskému ombudsmanovi doručené rôzne žiadosti o radu a pomoc. Tieto podania nebolo možné klasifikovať ako podnet na porušovanie základných práv a slobôd profesionálnych vojakov a preto boli zo strany vojenského ombudsmana riešené neformálne ako nezáväzná poradenstvo. Jednalo sa o nasledovné oblasti:

- otázky ohľadom nepretržitého odpočinku,
- dotaz na rodičovský dôchodok,
- dotaz ohľadom odvolania voči personálnemu rozkazu,
- finančné odmeny.

Napriek tomu, že vojenský ombudsman nemá vyslovene v zákone uvedené poskytovanie právneho poradenstva pre profesionálnych vojakov, na všetky dotazy bolo pisateľom odpovedané formou emailovej správy. Jednotlivé odpovede nemožno považovať za oficiálne právne stanovisko, o čom boli pisatelia v odpovedi oboznámení.

Okrem vyššie uvedených podaní a žiadostí bol vojenský ombudsman kontaktovaný aj telefonicky s rôznymi otázkami ohľadom výkonu štátnej služby profesionálnych vojakov.

Jednotlivé telefonické žiadosti je možné posúdiť ako konzultácie, pri ktorých sa profesionálni vojaci pýtali ako majú postupovať pri niektorých otázkach súvisiacich so služobným pomerom. Na tomto mieste musím vyzdvihnúť spoluprácu a ochotu veliteľov riešiť problémy svojich profesionálnych vojakov.

Záver

Domáhanie sa ochrany svojich základných práv a slobôd prostredníctvom vojenského ombudsmana ešte nie je v ozbrojených silách medzi profesionálnymi vojakmi zaužívané. Kancelária vojenského ombudsmana začala vykonávať svoju činnosť v máji 2023. Počas roku 2024 sa postupne dostáva do povedomia profesionálnych vojakov. Pri návštevách útvarov a počas rozhovorov s profesionálnymi vojakmi som zistil, že dosť veľké percento vojakov na tých najnižších stupňoch nevedia o možnosti obrátiť sa na vojenského ombudsmana, prípadne nepoznajú postup a v akých prípadoch sa na vojenského ombudsmana môžu obrátiť.

Stále pretrváva poznatok z minulého obdobia, že vojaci sa pri podávaní podnetov obávajú represíí zo strany nadriadených veliteľov. Ak sa jedná o menej závažné porušenie práv, tak vojaci nepodávajú sťažnosť a ani podnet na prešetrenie, pretože im to nestojí za to, že budú potom zo strany nadriadených hodnotení ako „večne nespokojní a problematický“. V roku 2024 sa to oficiálne prejavilo v štyroch podaniach, pri ktorých bol podávateľ anonymný, ale pri neformálnych rozhovoroch s profesionálnymi vojakmi bola z ich strany táto výhrada viackrát opakovaná.

Zo štatistických údajov za rok 2024 vyplýva, že iba v jednom z prešetrovaných prípadoch bolo zistené porušenie práv, v štyroch prešetrovaných prípadoch porušenie základných práv a slobôd zistené nebolo. V piatich prípadoch sa podnet neprešetroval, pretože podávatelia nevyužili predtým inštitút podania sťažnosti a v desiatich prípadoch bol podnet paralelne zaslaný aj na iný príslušný orgán verejnej správy.

V jednom z prešetrovaných prípadov sme posudzovali zákonnosť dočasného pozbavenia výkonu štátnej služby pri trestnom stíhaní profesionálneho vojaka. Po prešetrení sme museli konštatovať, že vedúci služobného úradu postupoval v súlade so zákonom, a fakticky nedošlo k porušeniu práv vojaka. Ale ak sa na tento prípad pozrieme z druhej strany, takýto postup môže mať na profesionálneho vojaka a jeho rodinu dramatický, niekedy až likvidačný vplyv. Obmedzenie služobného príjmu na obdobie, počas ktorého sa vedie trestné stíhanie (v súčasných pomeroch v policajnom zbore sa toto obdobie niekedy pretiahne na mesiace až roky). Profesionálny vojak je týmto rozhodnutím potrestaný aj napriek tomu, že sa ešte nerozhodlo o jeho vine alebo nevine. Neplatí tu prezumpcia nevinoty.

Taký istý prípad máme pri inštitúte skončenia služobného pomeru profesionálneho vojaka z dôvodu, že na neho bola podaná obžaloba za trestný čin vojenský, za prečin, ktorý je úmyselným trestným činom alebo za zločin. Takisto profesionálneho vojaka prepúšťame v štádiu, keď prokuratúra voči nemu vedie trestné konanie, ale ešte nebolo rozhodnuté či skutočne trestný čin spáchal alebo nie. Rozumel by som tomu, ak by sa jednalo o trestné činy, ktoré by súviseli so štátnou službou profesionálneho vojaka a vyššie uvedené opatrenia by mali zabrániť pokračovaniu v páchaní týchto trestných činov, alebo ako opatrenie k tomu, aby sa tieto trestné činy mohli náležite prešetriť, ale tu sa jedná aj o trestné činy, ktoré vôbec nesúvisia s výkonom štátnej služby profesionálneho vojaka.

Som si pritom vedomý, že právna povaha služobného pomeru profesionálnych vojakov odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci, potrebu pevného začlenenia vojaka do organizmu verejnej moci a účasť na jej výkone. Preto zákon č. 281/2015 Z. z. kladie na vojakov vyššie nároky profesionálneho a morálneho charakteru pre výkon služby, ktorých porušenie nekompromisne sankcionuje, čo v konečnom dôsledku znamená, že vo vzťahu k plneniu služobných povinností vyžaduje striktné dodržiavanie svojich ustanovení. Zákonná úprava vychádza z premisy, že profesionálni vojaci vykonávajú časť zvrchovanej štátnej moci a štát má legitímny záujem vyžadovať od nich „zvláštne puto dôvery a lojality“. Prepustenie zo služobného pomeru je jedným zo zákonom predpokladaných spôsobov skončenia služobného vzťahu profesionálneho vojaka voči štátu, nemá povahu sankcie, ale je následkom určitého správania profesionálneho vojaka, ktoré zákon definuje ako nezlučiteľné s ďalším trvaním služobného pomeru v ozbrojených silách. Zákon č. 281/2015 Z. z. nemožno porovnávať s porušením pracovnej disciplíny u bežných pracovníkov, pretože zmieňovaný zákon ustanovuje vyššiu mieru zodpovednosti a tomu musia zodpovedať aj osobitné možnosti postihu.

Vo vyššie uvedených prípadoch by som však bol naklonený k určitej diskusii, aby sme trochu upravili tvrdosť zákona a prehodnotili okruh trestných činov, pri ktorých by sa obvinení vojaci postavili mimo služby, prípadne obžalovaní vojaci prepúšťali (iba trestné činy vojenské, alebo aj iné ak boli spáchané v uniforme, zločiny a pod.). Pretože sa kl'udne môže stať, a aj sa to stáva, že vojak bude obvinený (alebo obžalovaný) neprávom a bude musieť vynaložiť veľké úsilie aby preukázal svoju nevinu. A namiesto toho, aby ho služobný úrad podržal, profesionálny vojak bude prepustený, prípadne dočasne pozbavený výkonu štátnej služby.

Napriek tomu môžem konštatovať, že dodržiavanie základných ľudských práv a slobôd profesionálnych vojakov v Ozbroyených silách SR je na dobrej úrovni. Z uvedeného dôvodu nie je v súčasnej dobe potrebné prijímať žiadne komplexné a celoplošné opatrenia.

Úlohou kancelárie vojenského ombudsmana je dôsledne prešetrovať všetky podania s prihliadnutím na jej pôsobnosť vymedzenú organizačným poriadkom MO SR.

Dôsledné dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov na všetkých úrovniach velenia a riadenia je predpoklad toho, aby základné práva a slobody profesionálnych vojakov neboli porušované.